

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในระยะพัฒนา ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาประเทศ ตอนหนึ่งว่า รัฐบาลมีโครงการที่จะพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การที่จะพัฒนาให้ลุล่วงไปควยก็ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญคือ กำลังคน ถ้าขาดกำลังคนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพแล้ว การที่จะพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายย่อมทำได้ยาก ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งจึงอยู่ที่การพัฒนากำลังคน ซึ่งหมายถึงการให้การศึกษาอบรมบุคคลให้มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านวิชาการและมีคุณสมบัติส่วนบุคคล เช่น ความรับผิดชอบ ความอุตสาหกรรม ความขยันหมั่นเพียร และความต้องการความสำเร็จในระดับสูง เป็นต้น นอกจากนั้นยังอาจกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพของบุคคลขึ้นอยู่กับความคิดเห็นเกี่ยวกับตน (Self concept) ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย ดังที่ เอกเลอร์² (Adler) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้นเป็นผลมาจากตนทั้งสิ้น บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร นั้นขึ้นอยู่กับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนมากกว่าจะขึ้นอยู่กับความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น ๆ

¹สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, "กำลังคนและการมีงานทำ," แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510-2514 (สำนักทำเนียบรัฐมนตรี, 2510), หน้า 1.

²

Alfred Adler, "The Maintenance of Self." In Don C. Dinkmeyer, Child Development: The Emerging Self (New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited, 1967), p. 186.

นอกจากนั้น แอทกินสัน³ (Atkinson) ยังได้เห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนทำให้บุคคลมีแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งในเรื่องแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์นี้ แมกเคลแลนด์⁴ (McClelland) ได้ศึกษาพบว่า ประเทศที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วก็เพราะว่าคนในประเทศนั้นมีแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ในระดับสูง ดังนั้น ในด้านประสิทธิภาพของบุคคลที่จะมีต่อการพัฒนาประเทศนั้น จึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการ คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ จึงควรมีการศึกษาองค์ประกอบทั้งสองนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน คือ ทัศนคติหรือความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้ สิ่งที่จะชักชวนให้บุคคลพิจารณาว่าตัวเองเป็นคนอย่างไรคือ ทัศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ การประเมินค่า เป็นต้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนนี้มีความหมายเช่นเดียวกับการรับรู้เกี่ยวกับตน (Self perception) ดัง อิงลิช และ อิงลิช⁵ (English & English) ได้ให้คำอธิบายว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนคือ ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งจะรวมทั้ง ความรู้ ความรู้สึก และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับตนเป็นสิ่งที่บุคคลเรียกว่า ฉัน และของฉัน ซึ่งเกิดจากการรับรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง นักจิตวิทยาและนักแนะแนวบางท่านจะใช้คำทั้งสองนี้แทนกัน

³ John W. Atkinson, "Self and Motivation." In William W. Purkey, Self Concept and School Achievement (New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice-Hall Inc., 1970), p. 12.

⁴ David C. McClelland, "The Impulse to Modernization," Dialogue, 3(4)(1970), pp. 54-62.

⁵ Horace B. English and Ava Champney English, A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms (London: Longmans, Green and Co. Ltd., 1958), pp. 486-488.

บุคคลจะเริ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับอาหารก ดังที่ เอมส์ (Ames)⁶ ได้กล่าวว่า เด็กจะพัฒนาและฝึกคิดแบบแผนของการกระทำและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตั้งแต่เกิดถึงโตขึ้น เด็กจะแยกแยะระหว่าง "ฉัน" และ "คนอื่น" มากยิ่งขึ้น ความคิดเห็นนี้ไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด และไม่ให้เป็นแบบเกิดขึ้นทั้งหมดหรือไม่เกิดเลย (all or none) แต่จะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นช้า ๆ และต่อเนื่องกันทุกระยะของขั้นพัฒนาการของบุคคล สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองมากที่สุดคือ บ้าน โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสังคมที่เขาอาศัยอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บ้าน ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ คำชม คำตำหนิของบิดามารดา จะเป็นสิ่งกำหนดให้เด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะเป็นผู้บอกว่า เด็กควรจะทำอะไรหรือไม่ควรทำอะไร โดยอาศัยบรรทัดฐานของสังคมเป็นหลักยึดถือ เด็กจะพัฒนาความคิดที่ว่า เขาควรทำอะไร ไม่ควรทำอะไร อยากเป็นอย่างไร และไม่อยากเป็นอย่างไรขึ้นมา ทำให้เกิดเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในอุดมคติของบุคคลนั้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในอุดมคติ มีความสำคัญต่อพฤติกรรมและความสำเร็จของบุคคล แมกกีฟี่⁷ (MacGuffie) กล่าวว่า คนในอุดมคติจะแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายและระดับความคาดหวังของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลปรารถนาจะเป็น มิใช่ที่เขาเป็นจริง ๆ คำกล่าวนี้สอดคล้องกับ แมคแคนเลส⁸ (McCandless) ที่ว่า โดยทั่ว ๆ

⁶ David Ames, The Beginning of the Self. In William W. Furkey, op. cit. , pp. 29-30.

⁷ Robert A. MacGuffie, "Self concept and Ideal Self in Assessing The Rehabilitation Applicant," Journal of Counseling Psychology, 16(2)(1969), pp. 157-161.

⁸ Boyd R. McCandless, Children and Adolescents (New York: Holt, Rinehart and Winston Inc., 1967) p. 187.

ไป คนส่วนมากมักจะอยากจะทำดีกว่าที่ตัวเป็นอยู่ ดังนั้นคนในอุดมคติจึงมักดีกว่าคนที่จริง
 อยู่เสมอ จึงปรากฏมีความแตกต่างระหว่างคนทั้ง 2 ชนิด ถ้าความแตกต่างนั้นมีมาก
 แสดงว่าบุคคลนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติแตกต่าง
 กันมาก ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่พอใจในตนเอง ไม่มีความสุข ปรับตัวได้ไม่ดี มีความ
 ชัดแย้งและกดดันในจิตใจ และนำมาซึ่งลักษณะของปมค้อย ดังที่โรเจอร์ส⁹ (Rogers)
 กล่าวว่า บุคคลที่มีความแตกต่างระหว่างตนมาก จะมีความกังวลใจ เกือบตัวเอง และ
 มีความรู้สึกจากตนเองค้อยกว่าผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุรินทร์ สุทธิชาติพิย¹⁰ กล่าวว่า
 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติจะ
 ทำให้เกิดความกังวลใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความรู้สึกที่ไม่เหมาะสม และการ
 ประเมินค่าตนเองต่ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดมีความต้องการความสำเร็จในระดับต่ำ
 ภาย ภายบุคคลในประเทศใดมีลักษณะเช่นนี้ ก็ยากนักที่จะพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว
 แมคแคลแลนด์¹¹ (McClelland) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า ไม่ว่าทางวิชาการหรือ
 เทคโนโลยีจะก้าวหน้าไปอย่างไรก็ไม่อาจจะเกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ ถ้า
 บุคคลในประเทศนั้นไม่มีความต้องการความสำเร็จหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งในเรื่องนี้
 แมคแคลแลนด์¹² (McClelland) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่า

⁹Carl R. Rogers, "Self Concept." In Henry Clay Lindgren, An Introduction to Social Psychology (New York: John Wiley and Sons Inc., 1969), p. 189.

¹⁰Surin Suthithatip, "The Effect of Test Anxiety Upon the Feedback of Self Ideal Discrepancy Score" (Doctoral Dissertation University of Northern Colorado, 1971)

¹¹David C. McClelland, loc. cit.

¹²David C. McClelland, The Achievement motive (New York: Appleton-Century Crofts Inc., 1953), pp. 110-111.

หมายถึงความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ หรือพยายามทำดีความคดลอื่นที่เกี่ยวข้องของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลต้องการมีสถานะที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานมากขึ้น มีความต้องการความสำเร็จสูงขึ้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างให้ประเทศมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วขึ้น และแม้แต่ในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะไคคะแนสูงกว่า นักเรียนที่มีความฉลาดมากกว่าแต่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะช่วยให้บุคคลและประเทศชาติไปสู่ความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ไคตั้งไว้ และนาจะไคมีการศึกษาว่าความแตกต่างระหว่างคนไคมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากน้อยเพียงไค

แอทคินสัน¹³ (Atkinson) เชื่อว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมแบบไค เนื่องมาจากแรงจูงใจ ซึ่งแบ่งออกไคตั้งไคคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ แรงจูงใจเพื่อไปสู่อ่านาและความมีชื่อเสียงเป็นตน และแรงจูงใจเหล่านี้ก็เกิดจากความคิดเห็นเกี่ยวกับตนนั้นเอง ดังเช่น จากการคิดานาของ โกวาน¹⁴ (Gowan) พบว่าผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จในระดับสูง จะมีความเชื่อมั่นในตน ยอมรับตนเอง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในทางที่ไค แสดงว่าความต้องการความสำเร็จหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนนั้นเอง

เป็นที่ยอมรับกันแล้ววว่า กำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนในระยะวัยรุ่น ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศในอนาคตอันไกล แต่ปรากฏว่าวัยนี้มักเป็นวัยที่มีปัญหาอยู่เสมอ เฮอร์ลอค¹⁵ (Hurlock)

¹³ John W. Atkinson, Self and Motivation. In Purkey, loc. cit.

¹⁴ Gowan, Ibid., p. 18

¹⁵ Elizabeth B. Hurlock, Adolescent Development (New York:

โคซี่ให้เห็นว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการปรับตัว วัยที่มีปัญหาและมีความเครียดทางอารมณ์ นอกจากนั้น วัยรุ่นยังเป็นวัยที่ชอบคนหาตนเองและสนใจตนเองมาก อีริกสัน¹⁶ (Erikson) ยังได้เน้นว่า เด็กวัยรุ่นพยายามหาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต อาจกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่แสวงหามาตรฐานของตนเอง เป็นระยะที่รวบรวมการเลียนแบบบุคคลอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นลักษณะของตนเอง

เนื่องจากในระยะวัยรุ่นนี้ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และชอบนำตนเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนขึ้น ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนนักแนะแนวและนักการศึกษา ควรจะทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก และช่วยแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์ให้เด็กวัยรุ่นเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเนื่องจากยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษาวิจัยมาก่อนในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของวัยรุ่น,

การวิจัย เอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเหตุผลในการตั้งสมมุติฐาน

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ทรัพยากรคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศจะพัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปได้มากน้อยเพียงใด ก็เพราะประสิทธิภาพของประชากรเป็นประการสำคัญ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดปัญหาว่า ทำอย่างไรประชากรจึงจะมีประสิทธิภาพได้

เพราะสาเหตุนี้จึงได้นำนักวิชาการสาขาต่าง ๆ พยายามศึกษาวิจัยถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้บุคคลใคร่รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติได้ ดังเช่น ได้มีการศึกษาวิจัยถึงเรื่อง บุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจ ระดับความคาดหวัง ระดับสติปัญญา รูปแบบของความคิด ทักษะคติ ฯลฯ รวมทั้งเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ซึ่งนักจิตวิทยาถือว่า เป็นหัวใจของบุคลิกภาพและการปรับตัว ได้มีการศึกษากันอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปี พ.ศ. 2511 สงศรี ศรีมุกดา¹⁷ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนกับความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิง อายุ 16-20 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 165 คน เป็นชาย 80 คน หญิง 85 คน และในกลุ่มนี้ศึกษาอยู่ในแผนกวิทยาศาสตร์ จำนวน 87 คน แผนกศิลปะจำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเพียร์และแฮร์ริส (Piers and Harris) ผลการวิจัยปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนกับความสำเร็จทางการศึกษาของกลุ่มต่าง ๆ ยกเว้นกลุ่มนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิง แต่ความสัมพันธ์นั้นเป็นไปในทางลบ ซึ่งหมายความว่านักเรียนหญิงที่มีความสำเร็จทางการเรียนสูง จะคิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางไม่ดี

¹⁷ สงศรี ศรีมุกดา, "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองกับความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่น" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511)

ปี พ.ศ. 2512 พรรณทิศา รุจิพร¹⁸ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 120 คน เป็นนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง 60 คน และนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ 60 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ค่าคุณศัพท์เกี่ยวกับบุคลิกภาพ ของกัฟและไฮ เบริน (Adjective Check List) ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปี ค.ศ. 1962 อเล็กซานเดอร์¹⁹ (Alexander) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง การยอมรับตนเอง และคะแนนที่สอบได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ นักเรียนในชั้น 10 จำนวน 250 คน เป็นชาย 146 คน หญิง 104 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (rating scale) ผลการศึกษาที่ได้ ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง การยอมรับตนเอง และระดับของคะแนนที่สอบได้

ค.ศ. 1956 สตีเวน²⁰ (Steven) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลในการเรียนกับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 120 คน เป็นพวกที่

¹⁸ พรรณทิศา รุจิพร, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนิสิตที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและนิสิตที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512)

¹⁹ Eugene D. Alexander, "The Relationship Between Self Concept, Self Acceptance and School Marks" (Thesis Ph.D., The University of Michigan, 1962).

²⁰ Steven P.H., "An Investigation of the Relationship Between Certain Aspects of Self Concept Behavior and Students," Dissertation Abstract, XVI(1956), pp. 1531-1532.

เรียนเก่ง 53 คน เรียนอ่อน 49 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ผู้ที่มี
 ปัญญาเฉลียวฉลาดและสอบไล่คะแนนดีจะเป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและยอมรับตนเองได้ดีกว่าผู้ที่
 เรียนไม่ดีหรือสอบตก ผลการวิจัยที่ได้ปรากฏว่าสนับสนุนสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ นักศึกษา
 ที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงจะเข้าใจในความสามารถของตนและยอมรับตนเองมากกว่า
 นักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนต่ำ

โจนส์²¹ (Jones) ได้ทำการศึกษาในปี ค.ศ. 1970 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง
 การรับรู้เกี่ยวกับตนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน
 877 คน เป็นชาย 466 คน หญิง 411 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบ
 ความถนัดทางการเรียน : แบบทดสอบความหวังเกี่ยวกับตน และแบบทดสอบความคิดเห็น
 เกี่ยวกับตนทางด้านความสามารถ ผลการวิจัยปรากฏว่าการรับรู้เกี่ยวกับตนและสัมฤทธิ์ผล
 ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ค.ศ. 1968 โจนส์และสตรอว์อิง²² (Jones and Strowing) ได้ทำการศึกษาความ
 สัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็น
 วัยรุ่นชาย จำนวน 167 คน วัยรุ่นหญิงจำนวน 150 คน ทั้งหมดกำลังศึกษาในระดับมัธยม
 ศึกษาตอนปลายในรัฐวิสคอนซิน เครื่องมือที่ใช้คือ คำถามว่า "ข้าพเจ้าคือใคร" ผลการศึกษา
 ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของวัยรุ่น

21

John G. Jones, "Measure of Self Perception or Predictors of Scholastic Achievement," The Journal of Educational Research, 63(1970), pp. 201-203.

22

John G. Jones and R. Wray Strowing, "Adolescent Identity and Self Perception as Predictors of Scholastic Achievement," The Journal of Educational Research, 62(2)(1968), pp. 78-81.

ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับคน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน²³ เพอร์คีย์ (Purkey) ได้ทำการศึกษาและสรุปว่านักเรียนที่มีลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้คือ เรียนตกในวิชาพื้นฐาน มีแรงจูงใจที่ผิดทาง ไม่ประสบความสำเร็จ ลาออกจากโรงเรียนกลางคัน และไม่มีความสามารถทางสังคม เมื่อสำรวจดูแล้วปรากฏว่านักเรียนเหล่านี้จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนในทางที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง

ปี ค.ศ. 1962 ฟิงค²⁴ (Fink) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคนของนักเรียนในชั้น 9 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ (California Psychological Inventory) แบบทดสอบการรับรู้ทางสายตา (Bender Visual Motor Gestalt Test,) แบบทดสอบวาดภาพบุคคล (Draw-a-Person Test) คุณศัพท์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคน (Adjective Check List) ผลการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนในทางที่ถูกต้องกว่าผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

ค.ศ. 1964 บรูคโอเวอร์ โทมัส และ แพทเตอร์สัน²⁵ (Brookover, Thomas and Patterson) ได้ทำการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาว่าความคิดรวบยอดในเรื่องความสามารถจะมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญกับผลการเรียนหรือไม่ (2) เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคน เฉพาะแต่ละคนจะมีความสัมพันธ์กับ เนื้อหาวิชาแต่ละคนหรือไม่ (3) เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคนของนักเรียนและผู้นับมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้น 7 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้คือ มาตรฐานสำหรับวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคน

²³Purkey, op.cit., p. 2.

²⁴Ibid., p. 16.

²⁵Brookover, Thomas and Patterson. In William W. Purkey,

ทางด้านความสามารถ การศึกษาค้นคว้าได้ รวมกลุ่มตัวแปรในเรื่อง ระดับสติปัญญา ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนที่สอบได้และความคิดเห็นเกี่ยวกับตน

ค.ศ. 1967 โอวีน²⁶ (Irwin) ได้ศึกษาการรายงานในเรื่องเกี่ยวกับตนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษาปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวก ระหว่างการรายงานในเรื่องเกี่ยวกับตน กับสัมฤทธิ์ผลทางด้านการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ผลการศึกษาส่วนมากจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และสัมฤทธิ์ผลทางด้านการศึกษา แสดงว่าผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางดีและถูกต้องเหมาะสม จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง

พ.ศ. 2514 สิทธิโชค วรรณสันติกุล²⁷ ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับมโนภาพเกี่ยวกับตน และความแตกต่างระหว่างตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 219 คน ซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี และนครราชสีมา ผลการศึกษาปรากฏว่ามโนภาพเกี่ยวกับตนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเข้าใจในการอ่านและเด็กที่มีความแตกต่างระหว่างตนน้อย แต่มีตนตามอัตภาพ (Self Concept) และตนตามปณิธาน (Ideal Self) สูงมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าผู้ที่มีความแตกต่างระหว่างตนน้อย แต่มีตนตามอัตภาพและปณิธานต่ำ และสูงกว่าที่มีความแตกต่างระหว่างตนมาก นอกจากนี้เขายังพบว่าผู้ที่สัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงมี

26

Ibid., p. 17.

²⁷ สิทธิโชค วรรณสันติกุล, "การศึกษามโนภาพเกี่ยวกับตน ความแตกต่างระหว่างตน และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514)

มีโนอาช เกี่ยวกับคนสูงค่าผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนต่ำ/แสดงว่าโนอาช หรือความคิด
เห็น เกี่ยวกับคนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการอ่านและสัมฤทธิ์ผลทางการ
เรียน

ก.ศ. 1966 บรันแกนและ เซนนี่²⁸ (Brunkan and Shen) โคทำการศึกษา
ศึกษาผู้ที่ประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพในการอ่านของนักศึกษาในระดับวิทยาลัย พบว่า
ผู้ที่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะรับรู้ เกี่ยวกับคนในทางบวกกว่าผู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ
ในการอ่านน้อยกว่า

ค.ศ. 1965 ลามี่(Lamy)²⁹ โคทำการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความคิด
เห็น เกี่ยวกับคนและความสามารถในการอ่านของ เด็กอนุบาล
จากการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวก ระหว่าง
ความคิด เห็น เกี่ยวกับคนและความสามารถในการอ่าน

ค.ศ. 1963 เทเลอร์ และ คอมส์³⁰ (Taylor and Combs) โคศึกษา
เรื่องการยอมรับตนเองและการปรับตัวของบุคคลกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในชั้น 6 ึ่งแบ่ง
ออกเป็นกลุ่มที่มีการปรับตัวดีและปรับตัวไม่ดี โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ (California
Test of Personality) ผลปรากฏว่ากลุ่มที่มีการปรับตัวดีจะยอมรับตนเองมากกว่า
กลุ่มที่มีการปรับตัวไม่ดี

²⁸Brunkan and Shen, "Self Concept and Academic Achievement."
In William W. Purkey, *op. cit.*, p. 23.

²⁹*Ibid.*

³⁰Arthur Combs and C.W. Taylor, "Self Concept." In Don E. Dulany,
Russell L. Devalois, David C. Beardslee and Marain R. Winterbottom,
Contributions to Modern Psychology (2nd ed., New York: Oxford University
Press, 1963), p. 299.

ปี ค.ศ. 1968 วิลเลียม และ โคล³¹ (William and Cole) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการปรับตัวของนักเรียนชั้น 6 จำนวน 80 คน พบว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญในทางบวก นอกจากนั้นเขายังพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน และความสามารถทางคณิตศาสตร์

ปี ค.ศ. 1970 ซิกเลอร์³² (Ziegler) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ความคิดรวบยอดในเรื่องสมาชิกของอาชีพนั้น ๆ กับความสนใจในอาชีพของนักศึกษาชาย โดยได้ทดลองศึกษากับนักศึกษาชาย จำนวน 428 คน ที่กำลังศึกษาในระดับวิทยาลัย เมือง ฟิลาเดลเฟีย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่า มีความสอดคล้องกันระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และชนิดของบุคคลที่เหมาะสมกับประเภทของอาชีพที่เขาชอบมากที่สุด เครื่องที่ใช้ในการศึกษาคือ คำคุณศัพท์เกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Adjective Check List) และแบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ เขาได้สรุปผลการศึกษาไว้ว่า นักศึกษาจะบรรยายความคิดรวบยอดในเรื่องบุคคลในงานอาชีพที่เขาชอบมากที่สุดคล้ายคลึงกับตนเองมากกว่าชนิดของบุคคลในงานอาชีพที่เขาชอบน้อยที่สุด แสดงว่าบุคคลจะเลือกชอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งตามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนนั้นก็ย่อมมีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการเลือกชอบอาชีพของบุคคล

ปี ค.ศ. 1967 ฮันท์³³ (Hunt) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และการเลือกอาชีพกลุ่มตัวอย่างคือบุคคลที่มีอาชีพต่าง ๆ กัน

³¹ Williams and Cole. In William W. Purkey, *op. cit.*, p. 25.

³² Daniel J. Ziegler, "Self Concept, Occupational Member Concept, and Occupational Interest Area Relationship in Male College Students," Journal of Counseling Psychology, 17(2)(1970), pp. 133-136.

³³ Richard A Hunt, "Self and Other Semantic Concepts in Relation to Choice of a Vocation," Journal of Applied Psychology, 51(3)(2067), pp. 36-39.

จำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้คือ มาตรการวัดความแตกต่าง (Semantic Differential Scale) โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ผลการวิจัยที่ได้นับสนสมมุติฐานนี้ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการเลือกอาชีพของบุคคล

ค.ศ. 1970 ปี³⁴ (Bean) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และการทำงานของหัวหน้ากลุ่ม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่าประสิทธิภาพการทำงานของหัวหน้ากลุ่มเป็นผลมาจากความคิดเห็นเกี่ยวกับตน เขาได้ทำการศึกษากับหัวหน้ากลุ่มของสมาคม วาย เอ็ม ซี เอ (Y.M.C.A.) และ วาย คับ เบิลยู ซี เอ (Y.W.C.A.) ในประเทศแคนาดา จำนวน 27 คนรวมทั้งสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ด้วย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจประเมินตนเอง (Self Rating Inventory) และ มาตรการวัดความแตกต่าง (Semantic Differential) ผลการศึกษาปรากฏว่า หัวหน้ากลุ่มรักเกี่ยวกับตนในค่ามากที่สุดเพียงใด เขาจะประเมินค่าการทำงานในกลุ่มของเขาสูงมากขึ้นเพียงนั้น แสดงว่าประสิทธิภาพการทำงานในกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของหัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม

ค.ศ. 1967 ซาหราน³⁵ (Zahran) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและโครงสร้างของบุคลิกภาพทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในการแนะแนวทางการงานจิตวิทยาแก่วัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 170 คน ตัวแปรที่เขาทำการศึกษา

³⁴Mabd Gladys Bean, "Self Concept and Group Leadership Performance," Dissertation Abstracts, 31(12)(1071), pp.142-145.

³⁵Hamed A.S. Zahran, "The Self Concept in the Psychological Guidance of Adolescents," The British Journal of Educational Psychology, XXXVII (2)(1967), pp. 225-240.

มีถึง 130 ตัวแปร ผลการศึกษาปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการปรับตัว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในค่านี้อาจจะไต่คะแนนสูงกว่าผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางไม่ดีในเรื่องต่อไปนี้คือ การปรับตัว การยกย่องตนเอง ความมั่นคงทางอารมณ์ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย สุขภาพจิต การรับรู้เกี่ยวกับบิดามารดา เป็นต้น

ในปีเดียวกัน ริงเนส³⁶ (Ringness) ได้ศึกษาการระสวนการเลียนแบบ (Identification Patterns) แรงจูงใจและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชายกำลังศึกษาอยู่ในชั้น 8 จำนวน 261 คน เป็นนักเรียนที่มีทั้งสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ผลการศึกษาปรากฏว่าผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง จะมีการเลียนแบบบิดามาก ได้รับการกระตุ้นในเรื่องสัมฤทธิ์ผลสูง มีความพอใจต่อกิจกรรมในโรงเรียน มีความเป็นอิสระ ชอบเป็นผู้นำ ชอบมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนแต่ไม่ยอมขึ้นกับเพื่อน ส่วนผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำนั้น มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธ บิดา มารดา โรงเรียนและค่านิยมต่าง ๆ มีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคมน้อย ชอบขึ้นอยู่กับเพื่อน

จากทฤษฎีเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตนนั้น เจอร์ซิลด์³⁷ (Jersild) ได้เปรียบเทียบลักษณะของผู้ที่ยอมรับตนเองและผู้ปฏิเสธตนเองไว้ดังนี้คือ ผู้ที่ยอมรับตนเองจะมี

006260

36

Thomas A. Ringness, "Identification Patterns, Motivation, and School Achievement of Bright Junior High School Boys," Journal of Educational Psychology, 58(2)(1967), pp. 93-102.

37

Arthur T. Jersild, The Psychology of Adolescence (2nd ed., London: The Machmillan Company Collier-Macmillan Limited, 1963), pp. 34-35.

ความสามารถในการประเมินค่าตนเองได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง มีความชื่นชม
 ทศคุณค่าของตนเอง มั่นใจในตนเอง และไม่ยอมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้ง
 จะไม่ตำหนิตนเองโดยปราศจากเหตุผล ส่วนผู้ที่ปฏิเสธตนเองจะมีลักษณะดังนี้คือ ไม่ยอม
 รับตนเอง ดูถูกตนเอง ไม่ไว้วางใจตน มีความรู้สึกว่าคุณไม่มีค่า ไม่มีความพอใจในตน และ
 ไม่คิดว่าตนจะประสบความสำเร็จ

ผลของการวิจัย รวมทั้งทฤษฎีที่กล่าวแล้ว ข้างต้น พอจะกล่าวสรุปได้ว่าผู้ที่มีความ *
 คิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางดีนั้น จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง มีประสิทธิภาพในการอ่าน
 การทำงานในกลุ่ม มีการปรับตัวดี สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ถูกต้องเหมาะสมกับความ
 สามารถของตน มีความมั่นใจในตนเอง เห็นว่าตนเองมีคุณค่า และสามารถประเมินค่า
 ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อาจจะกล่าวได้อีกหนึ่งว่าผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตน
 ในทางดีจะประสบความสำเร็จในค่านต่าง ๆ มีสัมฤทธิ์ผลในการศึกษาและการทำงาน มี
 การปรับตัวได้ดี และจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันได้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาสนใจศึกษาในเรื่องแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์
 กันมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสัมฤทธิ์ผลของแต่ละ
 บุคคล รวมทั้งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศด้วย

ค.ศ. 1970 แมค แคลลแลนด³⁸ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพบว่าประเทศที่มี
 พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ก็เพราะว่าคนในประเทศนั้นมีแรงงูใจใฝ่
 สัมฤทธิ์สูง เขาได้กล่าวว่าแต่ละบุคคลจะมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน ตัวอย่างเช่น
 ใหญ่บุคคลเล่าเรื่องจากภาพ คนหนึ่งอาจจะเล่าว่า "ชายคนหนึ่งกำลังดูหนังสือสอบอยู่
 แต่เขาไม่มีสมาธิเพราะกำลังคิดถึงคนรัก" แต่อีกคนหนึ่งอาจจะเล่าว่า "ชายคนหนึ่งต้อง

38
 McClelland, loc. cit.

การไต่คะแนนนี้ เพราะเขาต้องการจะเรียนสูง ๆ เขาจึงอยุ่คหนึ่งสัปดาห์ และกำลังวิตก
 ว่าจะทำงานไม่ทัน" จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 สูงกว่าคนแรก นอกจากนั้น แมคแคลแลนยังได้กล่าวไว้ว่า ประเทศที่เด็กมีระดับความ
 ต้องการความสำเร็จสูงในปี ค.ศ. 1925 จะมีความเจริญอย่างรวดเร็วระหว่างปี ค.ศ.
 1929-1950 และความเจริญนี้จะเป็นไปอย่างรวดเร็วมากกว่าประเทศที่เด็กมีระดับความ
 ต้องการความสำเร็จต่ำกว่า

ค.ศ. 1962 แมคสเวลล์³⁹ (Maxwell) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรง
 จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 359 คน
 เป็น ชาย 164 คน หญิง 195 คน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก
 ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาคือ ที เอ ที
 (TAT) และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล (California Achievement Tests Battery)
 ผลการศึกษายืนยันปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางบวก ระหว่างแรงจูงใจใฝ่
 สัมฤทธิ์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคแคลแลน⁴⁰ ได้กล่าวไว้ว่านักเรียนที่มีระดับ
 สติปัญญาใกล้เคียงกัน แต่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า จะสอบไต่คะแนนดีกว่าผู้ที่มีแรง
 จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้น

³⁹Roy Thomas Maxwell, "The Relationship Between Achievement
 Motivation and Academic Achievement in Elementary School Children,"
Dissertation Abstracts, 22(12)(1962), pp. 1146-1147.

⁴⁰David C. McClelland, "Achievement Motivation." In Saul W.
 Gellerman, Motivation and Productivity (Bombay: D.B. Taraporevala Sons
 Inc., 1963), p.124.

ค.ศ. 1956 พอทท์ฮาร์ท⁴¹ (Pottharst) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรง
 จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับระดับในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 43 คน แบ่ง
 ออกเป็นกลุ่มที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ปานกลาง และต่ำ ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ที่มี
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะโคตะแนบในการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า

ค.ศ. 1970 สตีเฟนสัน⁴² (Stephenson) ได้ทำการศึกษาว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 จะเป็นตัวหายในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น
 นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่อินเดียนา จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับของ
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เครื่องที่ใช้ศึกษาคือ แบบทดสอบเพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลและความกังวลใจ
 ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงสุด จะมีความสามารถ
 ในการแก้ปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำสุด แสดงว่ามีความสัมพันธ์ใน
 ทางบวกระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความสามารถในการแก้ปัญหา

ค.ศ. 1960 แมคเคลอแลนด⁴³ ได้ศึกษาความกล้าเสี่ยงในการทำงานของผู้ที่
 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูงและต่ำ โดยศึกษาเด็กในระดับชั้น 3 จำนวน 32 คน
 พบว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความกล้าเสี่ยงปานกลาง ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ต่ำจะมีความกล้าเสี่ยงไม่มากนักเกินไป

41

Barbara Spensley Cook Pottharst, "The Achievement Motive and Level of Aspiration After Experimentally Induced Success and Failure," Dissertation Abstract, XVII(1)(1957), p.145.

42

Donald John Stephenson, "Achievement Motivation as a Factor Related to the Diagnostic Problem Solving Effectiveness of Students of Automotive Technology," Dissertation Abstracts, 31(10)(1971), pp. 3345-3346.

43

David C. McClelland, "Risk Taking in Children with High and Low Need for Achievement. "In John W. Atkinson, Motives in Fantasy Action and Society (New York: D. Van Nostrand Company Inc., 1966), pp. 306-321.

ค.ศ. 1960 มาโฮน⁴⁴ (Mahone) ได้ศึกษาเรื่องระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
กับความคาดหวังในอาชีพ ผลการศึกษาปรากฏว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความ
คาดหวังเกี่ยวกับอาชีพได้ถูกต้องเหมาะสมกับตนเองมากกว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ค.ศ. 1970 เฮอแมนส์⁴⁵ (Hermans) ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อวัดแรง
จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เขาได้ทำการศึกษาวิจัยเป็นเวลานาน และหลายครั้ง เพื่อให้แบบสอบ-
ถามมีความแม่นยำและเชื่อถือได้ ในการสร้างแบบสอบถามนี้ เขาได้อาศัยเกณฑ์ว่า ผู้ที่มี
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้คือ

มีความคาดหวังในระดับสูง

มีความหวังมากกว่าตนจะประสบความสำเร็จ

มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น

อดทนทำงานยาก ๆ ได้เป็นเวลานาน ๆ

เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะ ทำให้ทำไม่สำเร็จ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สูงจะกลับมาพยายามทำต่อให้สำเร็จ

จะรับรู้เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

เป็นผู้ที่คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก

ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน จะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก

ต้องการทำงานเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

มีความพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดี

⁴⁴

John Mahone, "Achievement Motivation." In John W. Atkinson, An Introduction to Motivation (New Delhi: D. Van Nostrand Company Inc., 1966), pp. 251-252.

⁴⁵

Hubert J.M. Hermans, "A Questionnaire Measure of Achievement Motivation," The Journal of Applied Psychology, 54(4)(1970), pp. 353-363.

จากทฤษฎีและการวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าผู้ที่มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียน มีประสิทธิภาพในการทำงานและแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า นอกจากนั้นผู้ที่มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับตน เพราะทราบถึงความสามารถของตน มีความเชื่อมั่นในตน จึงมีความกล้าเสี่ยงในการทำงานในระดับที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า มีลักษณะหลายประการที่สอดคล้องกับผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านดี ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนั้น มาทริ⁴⁶ (Matire) ได้สรุปการศึกษาในเรื่องความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตอนหนึ่งว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์และมีส่วนเกี่ยวข้องของซึ่งกันและกัน

อาศัยเหตุผลและทฤษฎีรวมทั้งผลการวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ขอหนึ่งว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เจอร์ซิลด์⁴⁷ (Jersild) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติเป็นความปรารถนาหรือระดับความคาดหวังที่บุคคลอยากจะเป็น ต่างจากความคิดเห็นเกี่ยวกับตนซึ่งหมายถึงที่บุคคลนั้นเป็นจริง ๆ

ค.ศ. 1966 เรส⁴⁸ (Reiss) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของนักเรียนกลุ่มที่มีสติปัญญาดีและเรียนได้เต็มความสามารถจำนวน 81 คนกับกลุ่มที่มีสติปัญญาดี

⁴⁶John G. Matire, "Relationships Between the Self Concept and Differences in the Strength and Generality of Achievement Motivation." In John W. Atkinson, *op. cit.*, 373-382.

⁴⁷Jersild, *op. cit.*, p. 23.

⁴⁸Stanley Melvin Reiss, "Dimensions of Self Concept and Achievement in Bright Eleventh Grade Male Students," (Thesis Ph.D. The University of Nebraska, 1966)

แต่เรียนไม่ไ้เต็มความสามารถ 68 คน เกร็งมือที่ไข้ก็อ แบบวัดการปรับตัวและค่านิยมของนักเรียนมัธยมศึกษา(Bill's High School Form of the Index of Adjustment and Values) ผลการวิจัยปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง โดยกลุ่มที่มีสติปัญญาดี และเรียนไ้เต็มความสามารถมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติในทางที่ดีมากกว่า แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

ค.ศ. 1960 โบรฟี⁴⁹ (Brophy) ไ้ศึกษาพบข้อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติที่ถูกถองจะทำให้เกิดความสุข และความพึงพอใจในชีวิต

ค.ศ. 1956 เรย์เมคเกอร์⁵⁰ (Raymaker) ไ้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ และการปรับตัวที่ไม่ดี พบว่าผู้ที่มีความแตกต่างระหว่างตนมาก จะมีความไม่พอใจในตน และมีแนวโน้มที่จะปรับตัวที่ไม่ดี

จากการวิจัยข้างตน สรุปไ้ว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ เป็นระดับความคาดหวังหรือความปรารถนาที่บุคคลอยากจะเป็น ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติในทางที่ดีและถูกถองมากกว่าจะมีความสุขที่มีความพอใจในชีวิตและมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับสูงกว่าผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติในทาง

⁴⁹Alfred L. Brophy, "Self, Role and Satisfaction," Psychological Abstract, 34(1960), p.345.

⁵⁰Henry Raymaker, "Relationships Between the Self Concept, Self-Ideal Concept and Maladjustment, Dissertation Abstract, XVII (2)(1957), p. 409.

ที่คิดและถูกต้องน้อยกว่าผลจากการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยถือเป็นเหตุผล
ในการตั้งสมมติฐานอีกข้อหนึ่งว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กับคนในอุดมคติกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ค.ศ. 1957 บิล วานซ์ และ แมคสัน ⁵¹ (Bills, Vance and McLean)
ได้ปรับปรุงเครื่องมือ วัดการปรับตัวและค่านิยม (Index of Adjustment and Values)
เพื่อจะใช้วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ และการยอมรับ
รับตนของนักศึกษาในระดั้ววิทยาลัย เขาได้สรุปผลการศึกษาว่า ความแตกต่างระหว่าง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ จะมีผลต่อการปรับตัว
ความกังวลใจ และความคับข้องใจ และถ้าความแตกต่างระหว่างตนมีมาก การปรับ
ตัวจะไม่ดี มีความกังวลใจสูง และคิดว่าตนเองไม่มีค่า ถ้าจะใฝ่ประสบความสำเร็จ
สำเร็จ แต่ความแตกต่างระหว่างตนมีน้อย จะทำให้เกิดการปรับตัวดี มีความ
กังวลใจต่ำ และคิดว่าตนมีคุณค่า สามารถทำอะไรได้สำเร็จ

ค.ศ. 1957 สตรอง ⁵² (Strang) ได้ศึกษาเด็กในชั้น 8 จำนวน 52
คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนสูง จำนวน 28 คน
และกลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนต่ำจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ เขาได้สรุปผลการศึกษา
ว่า เด็กที่มีความสามารถต่ำ มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และความคิด
คิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติมากกว่ากลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง แสดงว่าผู้ที่มีความ
แตกต่างระหว่างตนมากจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่าผู้ที่มีความแตกต่างระหว่างตนน้อย

⁵¹Robert E. Bills, Edgar L. Vance and Orison McLean, "An Index of Adjustment and Values," Journal of Consulting Psychology, 15(1957), pp. 257-261.

⁵²Ruth Strang, The Adolescent View Himself (New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1957), p. 89.

ค.ศ. 1971 สุรินทร์ สุทธิชาติพิพ⁵³ ได้ศึกษาเรื่องผลของความกังวลใจที่มีต่อ
 คะแนนความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ
 ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า ถ้าความแตกต่างระหว่างตนมีมาก จะนำไปสู่ความกังวลใจ
 ความคับข้องใจ ความเครียด ความรู้สึกที่ไม่เหมาะสม และประเมินค่าตนเองต่ำ

ผลจากการศึกษาวิจัยข้างตน แสดงว่าผู้ที่มีความแตกต่างระหว่างตนมาก จะมีความ
 กังวลใจสูง มีความเครียด ปรับตัวได้ไม่ดี มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและการอ่านต่ำ มีความ
 รู้สึกที่ไม่เหมาะสม และประเมินคุณค่าของตนเองต่ำ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้ที่มีความ
 แตกต่างระหว่างตนมาก มีระดับความคาดหวัง ความทะเยอทะยาน ความปรารถนา และ
 ความต้องการความสำเร็จต่ำ อาจกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับต่ำ
 นั้นเอง จากเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้อีกข้อหนึ่งว่า มีความสัมพันธ์
ทางลบระหว่างความแตกต่างระหว่างตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากสมมุติฐานที่ตั้งมาแล้วทั้งหมด พอจะสรุปเป็นสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้เป็น
 ข้อหนึ่งได้ว่า

- สมมุติฐาน ข้อ 1. มีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.1 มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน
 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.2 มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน
 ในอุดมคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.3 มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความแตกต่างระหว่างตน
 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

⁵³ Surin Suthithatip, loc. cit.

พัฒนาการในระยะวัยรุ่นเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะจะมีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจในระยะนี้ ทางด้านร่างกายเด็กในระยะวัยรุ่นจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในระยะนี้เด็กวัยรุ่นหญิงจะสูงกว่า หนักกว่าและโตเร็วกว่าวัยรุ่นชาย⁵⁴ เด็กวัยรุ่นชายจะดูเป็นเด็กกว่าวัยรุ่นหญิง ทั้ง ๆ ที่มีอายุใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะสาเหตุนี้ที่เด็กชายได้รับอภิสิทธิ์ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นเด็กได้มากกว่า ไม่ถูกเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัย และความประพฤติในทางที่ผิด⁵⁵

ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูก็เช่นเดียวกัน บิดามารคาส່วนมากจะเข้มงวดในเรื่องมารยาทและความประพฤติกับบุตรหญิงมากกว่าบุตรชาย⁵⁶ ดังนั้นจึงทำให้วัยรุ่นหญิงเรียบร้อย หัวอ่อนและพร้อมที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมได้ง่ายกว่าวัยรุ่นชาย

พ.ศ. 2500 สุภา มาลากุล ณ อยุธยา⁵⁷ ได้ศึกษาการเลี้ยงดูเด็กอายุ 1-5 ขวบ ของครอบครัวไทยในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ มารดา 10 คน ซึ่งเลือกจากมารดาของนักเรียนชายหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการศึกษาตอนหนึ่งกล่าวว่า ลูกหญิงได้รับการกระตุ้นให้พึ่งตัวเอง และรับผิดชอบงานบ้านมากกว่าและก่อนลูกชาย

⁵⁴ Athur T. Jersild, op. cit., p. 50

⁵⁵ Ibid., p. 36.

⁵⁶ Robert R. Sears, Eleanor E. Maccoby and Harry Lewin, Pattern of Child Rearing (New York: Row, Perterson & Company, 1957), pp. 400-407.

⁵⁷ สุภา มาลากุล ณ อยุธยา, "การค้นคว้าเรื่องการเลี้ยงดูเด็กอายุ 1-5 ขวบ ในวัฒนธรรมไทย," วารสารสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย 2(กรกฎาคม, 2501), หน้า 4-7.

ค.ศ. 1940 จอห์นสัน และเทอร์แมน⁵⁸ (Johnson and Terman) ได้ศึกษาความกังวลใจ ทักษะ และค่านิยมของชายและหญิงพบว่าหญิงชอบเกี่ยวข้องกับสังคมมากกว่าชาย ทั้งนี้ เพราะหญิงเรียนภาษาได้เร็วกว่า จึงช่วยให้เพศหญิงสามารถใช้ภาษาติดต่อได้ดีกว่าเพศชาย

มอนโซ⁵⁹ (Monsoe) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศในการเข้าสังคมว่า เพศหญิงมีความสามารถและสนใจในสังคมมากกว่าชาย หญิงมีมารยาทในการเข้าสังคม สามารถเข้ากับผู้อื่น มีความสนใจในการเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในการเข้าสังคมมากกว่าชาย

คาเมรอน⁶⁰ (Cameron) กล่าวว่า เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะมองคูชีวิต ตามความนึกคิดของตนเอง ส่วนมากมักจะชอบฝันกลางวัน และมีความสนใจในเรื่องรูปร่างหน้าตาของตนเองมากกว่าเด็กชาย

ค.ศ. 1967 ซาหราน⁶¹ (Zahran) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและโครงสร้างของบุคลิกภาพของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นหญิงจะได้คะแนนสูง

⁵⁸W.B. Johnson and L.M. Terman, "Some High Light in the literature of Psychological Sex Differences," Journal of Psychology, 9(1940), pp. 327-336.

⁵⁹Waltors Monsoe, Encyclopedia of Education Research (New York: The MacMillan Company, 1952), p. 1204.

⁶⁰Norman Cameron, Personality Development and Psychopathology: A Dynamic Approach (Bombay : Vakils, Feffer and Simons Private Ltd., 1963), p. 102.

⁶¹Hamed A.S. Zahran, loc. cit.

กว่าเด็กวัยรุ่นชายในเรื่องต่อไปนี้คือ มนุษยสัมพันธ์ และค่านิยมทางสังคม ความรู้สึกไวในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น มีการปรับตัวทางสังคม มีความสนใจในสังคม ชอบทำงานเป็นกลุ่ม และมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนเด็กวัยรุ่นชายจะโตคะแนนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในเรื่องต่อไปนี้คือ สุขภาพจิต ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกปลอดภัย ความมั่นคงทางอารมณ์ ความมีอำนาจ ความรู้สึกที่เป็นจริง ความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ ความทรหด เป็นต้น

จากทฤษฎีและผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแล้ว แสดงว่าถึงแม้เด็กชายและเด็กหญิงจะมีระดับอายุที่ใกล้เคียงกัน แต่มีความแตกต่างกันในเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่น เช่นทางด้านร่างกายเด็กหญิงจะโตกว่าและมีวุฒิภาวะเร็วกว่า ทางด้านสังคมเด็กวัยรุ่นหญิงสามารถเข้าสังคมและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีกว่าวัยรุ่นชาย นอกจากนั้นวัยรุ่นหญิงยังมีแนวโน้มที่จะสนใจในเรื่องรูปร่างหน้าตาของตนเองมากกว่า ชอบผัดกลางวันมากกว่า มีความรับผิดชอบในงานมานานมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย สาเหตุของความแตกต่างนี้อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และความคาดหวังของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย สังคม คาดหวังให้วัยรุ่นหญิงมีความประพฤติที่เรียบร้อย รู้จักรับผิดชอบมากกว่าและก่อนวัยรุ่นชาย ดังนั้น จึงทำให้เด็กวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง มีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น จากสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตั้งเป็นสมมุติฐาน ข้อที่ 2 ของการวิจัยครั้งนี้ว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของกลุ่มวัยรุ่นชาย และกลุ่มวัยรุ่นหญิง

สมมุติฐาน ข้อ 2. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของกลุ่มวัยรุ่นชายและกลุ่มวัยรุ่นหญิง ใน 6 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ ทางด้านร่างกาย ทางด้านศีลธรรม-จรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านกรวิพากษ์วิจารณ์ ตนเอง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

การวิจัยนี้ต้องการจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 - 1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.3 ความแตกต่างระหว่างตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนระหว่างกลุ่มวัยรุ่นหญิง และกลุ่มวัยรุ่นชายในสถานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ทางกาย (Physical Self)
 - 2.2 ทางคุณธรรม จรรยา (Moral-Ethical Self)
 - 2.3 ทางส่วนตัว (Personal Self)
 - 2.4 ทางครอบครัว (Family Self)
 - 2.5 ทางสังคม (Social Self)
 - 2.6 ทางการวิพากษ์วิจารณ์ตน (Self Criticism)

ข้อสมมุติฐานในการวิจัย

ประการที่ 1. มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- 1.1 มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- 1.2 มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนใน
อุดมคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.3 มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความแตกต่างระหว่างตนและ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ประการที่ 2. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของกลุ่มวัยรุ่นชาย
และกลุ่มวัยรุ่นหญิง ใน 6 ลักษณะดังนี้คือ
- 2.1 ทางค่านร่างกาย
- 2.2 ทางค่านศีลธรรม จรรยา
- 2.3 ทางค่านส่วนตัว
- 2.4 ทางค่านครอบครัว
- 2.5 ทางค่านสังคม
- 2.6 ทางค่านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน
โรงเรียนรัฐบาล 3 แห่ง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี
2. โรงเรียนรัฐบาลทั้ง 3 แห่งนี้ อยู่ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เป็นโรง
เรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา อย่างละ 1 โรงเรียน
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนครอบคลุมเฉพาะใน 6 ด้าน ตามแบบวัดความคิด
เห็นเกี่ยวกับตน (Tennessee Self Concept Scale) คือ ทางค่านร่างกาย ทาง
ค่านศีลธรรม จรรยา ทางค่านส่วนตัว ทางค่านครอบครัว ทางค่านสังคม และทางค่านการ
วิพากษ์วิจารณ์ตนเอง

ความจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ควบคุมตัวแปรบางประการ เช่น สถานะทางสังคม ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาสุ่มมาจากเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่เพียงบางโรงเรียนเท่านั้น ดังนั้น ผลที่ได้จึงไม่สามารถนำมาสรุปเป็นตัวแทนของวัยรุ่นไทยทั้งหมดได้
3. การนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับกลุ่มประชากรอื่น อาจจะได้ผลแตกต่างไปจากการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากลักษณะตัวอย่างประชากรที่แตกต่างกัน

ขอตกลงเบื้องต้น

1. แบบวัด ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ซึ่งผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงจากแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน (Tennessee Self Concept Scale) ของ ฟิตส์ (William H. Fitts) สามารถวัด ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการจะศึกษาได้
2. แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดแปลงจากแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในข้อที่ 1 สามารถวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติได้
3. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงจากแบบสอบถามการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ เฮอรัมเมินส์ (Herbert J.M. Hermans) สามารถวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้

คำจำกัดความ

การรับรู้เกี่ยวกับตน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน หมายถึง ทัศนคติหรือความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง อาจจะเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ ซึ่งจะประกอบด้วยความเป็นเอกลักษณ์ หมายถึงการ

อธิบายลักษณะเอกลักษณ์ของตน ความพอใจในตน หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเอง รวมทั้งการยอมรับตน (Self Acceptance) และพฤติกรรมที่แสดงออก หมายถึง การรับรู้ต่อวิธีการที่ตนปฏิบัติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านความเป็นเอกลักษณ์ ความพอใจในตน และพฤติกรรมที่แสดงออกนั้น พิจารณาใน 6 ลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. ทางค่านร่างกาย หมายถึงการให้ความเห็นเกี่ยวกับตนในด้านร่างกาย รูปร่าง ลักษณะท่าทางที่ปรากฏ สุขภาพ ทักษะ และเรื่องเกี่ยวกับเพศ

2. ทางค่านศีลธรรมจรรยา หมายถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดี ไม่ดี รวมทั้งความพอใจในศาสนาและความเลื่อมใสในศีลธรรม

3. ทางค่านส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกถึงคุณค่าของตน การประเมินค่าบุคลิกภาพของตน โดยไม่รวมลักษณะทางค่านร่างกายและสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

4. ทางค่านครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

5. ทางค่านสังคม หมายถึงความรู้สึกพอใจ และเห็นคุณค่าในค่านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

6. ทางค่านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง หมายถึงความกล้าที่จะยอมรับความจริงทั้งในเรื่องดีและไม่ดีที่เกี่ยวข้องกับตน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ หมายถึงความรู้สึกหรือความคิดเห็นว่าตนอยากจะเป็นหรือปรารถนาจะเป็นอย่างไร และไม่อยากจะเป็นหรือไม่ปรารถนาจะเป็นอย่างไร

ความแตกต่างระหว่างตน หมายถึง ค่าความแตกต่างของคะแนนรวมที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ

วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพฯ จำนวน 3 โรงเรียน

แรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการความสำเร็จ หรือความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปโดยดี พยายามทำดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง มีนิสัยกล้าเสี่ยงปานกลาง ต้องการไปสู่สถานะที่สูงขึ้น มีความมั่นคง และตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน คำนึงถึงเรื่องในอนาคตอยู่เสมอ และมีความพยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ผลดี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้มีความเข้าใจในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในอุดมคติ มากยิ่งขึ้น
2. ทำให้มีความเข้าใจในเรื่อง แรงจูงใจได้สัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น
3. ทำให้ทราบว่า การรับรู้เกี่ยวกับตน และแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด
4. เป็นประโยชน์ใหญ่ปกครองและครูได้เข้าใจพฤติกรรมของวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น
5. เป็นประโยชน์แก่วงการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านการแนะแนว ซึ่งจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับตน
6. เป็นประโยชน์ในการพัฒนากำลังคน เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศ เพราะการที่เด็กวัยรุ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนที่ถูกต้อง และมีความเข้าใจในตน เข้าใจถึงคุณค่าของตน จะช่วยลดปัญหาเยาวชนอาชญากรซึ่งมีมากขึ้นในปัจจุบันและอาจจะช่วยให้พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. อาจจะทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น